

Załącznik nr 1 do uchwały
Nr XXII/189/08
Rady Miejskiej w Cedyni
z dnia 16 września 2008 r.

**PROGRAM
USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Z TERENU
GMINY CEDYNIA**

Wrzesień 2008

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Charakterystyka azbestu.....	4
3. Aspekty prawne.....	6
4. Inwentaryzacja	14
5. Źródła i sposoby finansowania	15
6. Streszczenie.....	20
7. Załączniki.....	23

Spis załączników

1. Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania
2. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest
3. Wniosek o udzielenie dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest
4. Zgłoszenie robót budowlanych
5. Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone
6. Karta ewidencji odpadu
7. Karta przekazania odpadu
8. Wykaz podmiotów działających na terenie województwa zachodniopomorskiego, posiadających stosowne zezwolenia na prace z wyrobami zawierającymi azbest
9. Wykaz podstawowych aktów prawnych dotyczących azbestu obowiązujących w Polsce

1. Wstęp

Zgodnie z art. 160 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150), azbest jest substancją stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska. Zgodnie z art. 161 ust. 1 cytowanej ustawy, substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinny być wykorzystywane, przemieszczane i eliminowane przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności.

Dnia 14 maja 2002 roku Rada Ministrów przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, który nakłada na gminy obowiązek uwzględnienia w gminnych planach gospodarki odpadami zadanie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Prawidłowe postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest musi być zaplanowane na terenie gminy w sposób szczególny, czyli w formie opracowanego dokumentu.

Uwzględniając powyższe, sporządzono niniejszy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Cedynia”. „Program...” stanowiąc integralną część „Planu gospodarki odpadami dla gminy Cedynia” (będącego częścią składową „Programu ochrony środowiska dla gminy Cedynia”), będzie podlegał aktualizacji nie rzadziej niż co cztery lata. Niniejszy „Program...” obejmuje lata 2008-2012.

Celem „Programu...” jest:

- zdiagnozowanie aktualnej sytuacji dotyczącej ilości i stanu wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Cedynia;
- stworzenie mieszkańcom gminy Cedynia możliwości uzyskania środków pomocowych na zadania związane z usuwaniem azbestu, a pośrednio doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka;
- doprowadzenie do sytuacji bezpiecznego i prawidłowego unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest;
- zapobieganie negatywnym skutkom zdrowotnym u mieszkańców gminy Cedynia.

Niniejszy „Program...” obejmuje wyroby zawierające azbest w postaci pokryć dachowych obiektów budowlanych mieszkalnych i gospodarczych na terenie gminy Cedynia, należących do osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych.

Zasadniczą część „Programu...” stanowią Inwentaryzacja i Regulamin. Inwentaryzacja pozwala wstępnie oszacować wysokość kosztów, które będą musiały zostać poniesione w gminie na usunięcie i utylizację azbestu. Regulamin szczegółowo przedstawia zasady udzielania pomocy finansowej mieszkańcom gminy przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Pomoc ta ma na celu zachęcenie do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszenie ryzyka związanego z nieprawidłowym ich wykonaniem, a w konsekwencji wyeliminowanie negatywnego wpływu na zdrowie.

2. Charakterystyka azbestu

Azbest to nazwa minerału włóknistego występującego w przyrodzie. Jest znany ludzkości od kilku tysięcy lat. Nazwa „azbest” pochodzi z języka greckiego i oznacza „niepalny”. Azbest posiada znakomite właściwości użytkowe, jak ogniotrwałość, odporność na wysokie temperatury, ścieranie, działanie czynników chemicznych, oraz sprężystość i złe przewodnictwo prądu. Sprawily one, że azbest znalazł liczne zastosowania i od końca XIX wieku stawał się coraz powszechniejszy w otoczeniu człowieka [1].

Do najważniejszych wyrobów azbestowych należą [2]:

- wyroby azbestowo-cementowe: płyty faliste, obudowy, płyty Karo, płyty warstwowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne;
- wyroby izolacyjne (do izolacji kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych, tkanin ognioodpornych): wata, włóknina, sznury, przędza, tkaniny termoizolacyjne, taśmy;
- wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe, szczeliwa plecione;
- wyroby cierne: okładziny cierne i taśmy hamulcowe;
- wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe.

Wyroby azbestowe znalazły następujące zastosowanie w budownictwie mieszkaniowym [2]:

- elewacje ścian
 - płyty barwne, autoklawizowane typu Acekol, Kolorys, Pikolorys
 - płyty azbestowo-cementowe, prasowane płaskie okładzinowe
 - płyty lignocementowe modyfikowane
 - płyty prasowane typu Karo
- pokrycia dachowe

- płyty azbestowo-cementowe faliste
- płyty prasowane typu Karo
- rury azbestowo-cementowe
- rury ciśnieniowo-wodociągowe (woda pitna)
- rury kanalizacyjne grawitacyjne (ścieki bytowo-gospodarcze)
- materiały ogniochronne do konstrukcji budynków
- płyty ogniochronne „Sokalit” i „Pyral”
- tynki z dodatkiem azbestu.

Pod względem mineralogicznym rozróżnia się dwie grupy azbestów: azbesty chryzotylowe i amfibolowe. W grupie azbestów amfibolowych występują dwie odmiany: amozyt i krokidolit [1].

Płyty azbestowo-cementowe płaskie i faliste wyprodukowane w Polsce składają się w ok. 90%¹ z cementu czystego portlandzkiego bez dodatków i ok. 10% azbestu chryzotylowego. Okresowo dodawano do 3% krokidolitu lub rzadziej amozytu (ich stosowanie zaniechano pod koniec lat osiemdziesiątych). Gęstość wyrobów azbestowo-cementowych w stanie suchym wynosi ok. 1800-2000 kg/m³. Płyty azbestowo-cementowe składają się z: (1) mieszaniny produktów reakcji cementu z wodą i resztek nieprzereagowanych ziaren cementu, jak w klasycznym betonie (spełniającej funkcję matrycy) oraz (2) włókien azbestu (pełniących funkcję mikrouzbrojenia) [1].

Pod wpływem naturalnego starzenia się materiału i działania czynników atmosferycznych, powierzchnia płyt może stać się skorodowana, tzn. stwardniały zaczyn cementowy może być częściowo wymyty przez wodę. Korozja odsłania włókna azbestowe i może zwiększyć emisję azbestu w postaci pyłu.

Szkodliwe oddziaływanie azbestu na organizm człowieka stwierdzono stosunkowo późno. Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania pyłu zawartego w powietrzu. Ryzyko wynikające dla zdrowia z wchłaniania pyłu drogą pokarmową (np. wraz z wodą) jest znikome [1].

Pył azbestowy ma postać włókien. Od ich średnicy zależy stopień szkodliwości pyłu. Niebezpieczne są włókna długie i najcieńsze (średnica mniejsza niż 3 µm), które przenoszą się łatwiej, wnikają do pęcherzyków płucnych i odkładają się w nich, powodując po wielu latach zmiany chorobowe (azbestoza, zmiany opłucnowe, rak płuc,

¹ W przeliczeniu na suchą masę

międzybłoniak opłucnej). Są to tzw. włókna respirabilne. Włókna nieco grubsze, o średnicy powyżej 5 μm , są zatrzymywane w górnych drogach oddechowych i usuwane. Wyniki dotychczasowych badań wskazują, że zatrzymywanie skręconych włókien chryzotylu w górnych drogach oddechowych jest bardziej prawdopodobne niż zatrzymywanie igłowych włókien amfiboli. Azbest krokidolitowy i amozytowy są więc groźniejsze dla zdrowia ludzi niż chryzotyl [1].

Na wystąpienie schorzeń wpływa: rodzaj azbestu, wymiary włókien, otrzymana dawka pyłu azbestowego w ciągu życia i indywidualna efektywność oczyszczania układu oddechowego [1].

Płyty azbestowo-cementowe faliste i płyty karo posiadają włókna azbestowe mocno związane, i jeśli są w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie pojawia się wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. W przypadku korozji płyt ma miejsce emisja azbestu do otoczenia, lecz jest ona względnie niewielka. Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi stwarza natomiast mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Należy podkreślić, że istnieją sprawdzone metody bezpiecznej eksploatacji, usuwania, transportu i składowania azbestu i materiałów go zawierających [2].

W tekście rozdziału 2 „Charakterystyka azbestu” zacytowano treść (lub zredagowano na podstawie treści) następujących publikacji:

1. Jerzy Dyczek „Poradnik stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest” Warszawa 2006 (Jerzy Dyczek: „Wstęp”, „Azbest. Charakterystyka i zastosowanie”; Neonila Szeszenia-Dąbrowska: „Azbest a zdrowie człowieka. Skutki zdrowotne narażenia na pył azbestu”)
2. Krzysztof Tyrała „Wzór. Gminny plan usuwania wyrobów zawierających azbest” ROT Recykling Odpady Technologie, Gliwice 2006

3. Aspekty prawne

Poniższe obowiązki właścicieli obiektów zawierających azbest, podmiotów dokonujących demontażu wyrobów zawierających azbest (wytwórców odpadów zawierających azbest) oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów zawierających azbest wynikają z zapisów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie

wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649). Obowiązki gmin i rad gmin wynikają z zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” (wytyczne dla jednostek samorządu terytorialnego wynikają z załącznika nr 11 do tego programu).

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników przy bezpiecznym użytkowaniu wyrobów zawierających azbest:

- przeprowadzenie kontroli stanu wyrobów zawierających azbest i sporządzenie w dwóch egzemplarzach oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest;
- przeprowadzenie kolejnych kontroli w terminach wynikających z tej oceny;
- przechowywanie jednego egzemplarza oceny łącznie z dokumentacją miejsca zawierającego azbest, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej;
- przekazanie drugiego egzemplarza oceny właściwemu organowi nadzoru budowlanego, w terminie 30 dni od daty sporządzenia oceny;
- dokonanie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest, poprzez sporządzenie spisu z natury, a następnie ujęcie wyniku inwentaryzacji w informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (dwa egzemplarze);
- przedłożenie informacji w formie pisemnej wojewodzie (osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta);
- przechowywanie drugiego egzemplarza informacji przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji;
- zgłoszenie prace polegających na zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej;
- zabezpieczenie wyrobów niezakwalifikowanych do usunięcia przez:
 - zabudowę (zamknięcie) przestrzeni, w której znajdują się wyroby zawierające azbest szczelną przegrodą bez naruszenia samego wyrobu,

- pokrywanie wyrobów lub powierzchni zawierających azbest szczelną powłoką z głęboko penetrujących środków wiążących azbest, posiadających odpowiednią aprobatę techniczną,
- podczas zabezpieczania tych wyrobów nie stosowanie jakiegokolwiek obróbki mechanicznej;
- oznakowanie miejsca w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest;
- zaznaczenie w planach sytuacyjnych miejsca występowania wyrobów zawierających azbest;
- dla *pomieszczeń* w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest:
- sporządzanie corocznie planu kontroli jakości powietrza obejmującego pomiary stężenia azbestu,
- umieszczenie w widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i ochrony przed narażeniem na pył azbestowy,
- umieszczenie oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest, a w przypadku braku takiej możliwości, umieszczenie oznakowania w widocznym miejscu w każdym pomieszczeniu w którym znajduje się instalacja lub urządzenie, dodając ostrzeżenie "Pomieszczenie zawiera azbest".

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- podjęcie decyzji o usunięciu wyrobów zawierających azbest w przypadku ujawnienia widocznych uszkodzeń lub zużycia wyrobu;
- zgłoszenie prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej;
- dokonanie wyboru wykonawcy prac, spełniającego wymogi w tym zakresie;
- uzyskanie od wykonawcy prac i przechowywanie przez co najmniej 5 lat pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych;
- sporządzenie informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone;

- przedłożenie informacji w formie pisemnej wojewodzie (osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informacji odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta);
- dla *pomieszczeń* w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest:
 - usunięcie wyrobów zawierających azbest w przypadku przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy,
 - sporządzenie projektu technicznego usuwania lub wymiany wyrobów zawierających azbest wraz z harmonogramem prac, zawierającego szczegółowe wymagania techniczne w zakresie oczyszczania pomieszczeń;

Obowiązki wytwórców odpadów zawierających azbest:

- uzyskanie odpowiednio zezwolenia, pozwolenia, decyzji zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenia organowi informacji o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi;
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace polegające na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania;
- opracowania przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;
- posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu;

- zgłoszenie prac polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy;
- potwierdzenie prawidłowości prowadzenia prac polegających na usuwaniu wyrobów wynikiem badania jakości powietrza przeprowadzonego przez akredytowane laboratorium;
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania, poprzez:
 - izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska,
 - grodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska,
 - umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem"; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: "Uwaga! Zagrożenie azbestem - krokidolitem",
 - zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska,
 - zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro,
 - izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit,
 - stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń,

- zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac;
- prowadzenie prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:
 - nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
 - demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzania, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
 - odspajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
 - prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza w przypadku stwierdzenia występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w środowisku pracy, w miejscach prowadzonych prac, w tym również z wyrobami zawierającymi krokidolit,
 - codzienne zabezpieczanie zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz ich magazynowanie na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu;
- złożenia właścicielowi, użytkownikowi lub zarządcy nieruchomości, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Obowiązki podmiotu prowadzącego działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów zawierających azbest:

- stosowanie przepisów o przewozie towarów niebezpiecznych;
- oznakowanie odpadów zawierających azbest;
- wykonanie transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest, dla których przepisy o transporcie towarów niebezpiecznych nie ustalają szczególnych warunków przewozowych, w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska, w szczególności przez:

- szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1.000 kg/m³,
- zestalenie przy użyciu cementu, a następnie po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m³,
- szczelne opakowanie odpadów pozostających w kontakcie z azbestem i zakwalifikowanych jako odpady o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m³ w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie umieszczenie w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie,
- utrzymywanie w stanie wilgotnym odpadów zawierających azbest w trakcie ich przygotowywania do transportu,
- znakowanie opakowań,
- magazynowanie przygotowanych do transportu opakowań w osobnych miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych;
- przed załadowaniem przygotowanych odpadów zawierających azbest, oczyszczenie środka transportu z elementów umożliwiających uszkodzenie opakowań w trakcie transportu;
- umocowanie ładunku odpadów zawierających azbest tak, aby w trakcie transportu nie był narażony na wstrząsy, przewracanie lub wypadnięcie z pojazdu;
- składowanie odpadów zawierających azbest na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Obowiązki gminy :

- uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami;
- współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem;
- przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu;

- przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu...”.

Obowiązki rady gminy:

- przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu...”.

Wytyczne dla jednostek samorządu terytorialnego:

- umieszczenie stosownych zapisów dotyczących usuwania wyrobów zawierających azbest w planach gospodarki odpadami;
- dokonanie rozpoznania stopnia zużycia tych wyrobów zabudowanych na konkretnych obiektach;
- gromadzenie przez samorząd gminy uzyskanych danych;
- przekazanie danych do samorządu powiatowego celem opracowania „Programu...” stanowiącego integralną część z programem wojewódzkim;
- rozpowszechnienie wśród społeczności lokalnej informacji o skutkach dla zdrowia i środowiska powodowanych przez azbest i wyroby zawierające azbest;
- zorganizowanie fachowej pomocy wszystkim właścicielom obiektów przez samorządy powiatów i gmin przy wypełnianiu arkuszy ocen;
- przekazywanie informacji o możliwościach uzyskiwania pomocy kredytowej na modernizację obiektów;
- zwrócenie uwagi na prawidłowy opis w arkuszach obiektów publicznych, jak na przykład: drogi, place, szkoły, przedszkola, żłobki, szpitale, domy kultury i tym podobne obiekty, które będą w przyszłości mogły korzystać finansowo ze wsparcia z zewnątrz i których oczyszczenie z azbestu powinno nastąpić w pierwszej kolejności;
- sporządzenie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest, w układzie 3-ch grup pilności, jak w arkuszach ocen;
- przekazanie zebranych informacji wraz z arkuszami ocen, do urzędu nadzoru budowlanego w powiecie.

4. Inwentaryzacja

Inwentaryzacja pokryć dachowych zawierających azbest na terenie gminy Cedynia została przeprowadzona przez sołtysów od stycznia do marca 2008 r., celem zaktualizowania i uszczegółowienia inwentaryzacji przeprowadzonej w 2005 r. Inwentaryzacja została wykonana dla wszystkich sołectw, oprócz Starego Kostrzynka.

lp	sołectwo	liczba właścicieli obiektów zawierających azbest	liczba obiektów zawierających azbest	ilość m ² płyt azbestowo-cementowych	średnia powierzchnia pokrycia dachowego
1	Bielinek	11	12	1530	128
2	Cedynia	12	12	2160	180
3	Czachów	20	21	2973	142
4	Golice	26	26	1650	63
5	Lubiechów Dolny	28	42	5617	134
6	Lubiechów Górny	41	43	3029	70
7	Łukowice	19	23	4996	217
8	Orzechów	9	9	2034	226
9	Osinów Dolny	11	15	947	63
10	Piasek	37	42	2924	70
11	Radostów	30	32	1248	39
12	Siekierki	9	9	775	86
13	Stara Rudnica	8	9	171	19
14	Żelichów	21	25	1996	80
	SUMA	282	320	32050	100

Inwentaryzacja objęła obiekty budowlane należące do osób fizycznych i przedsiębiorców. Uzyskane dzięki inwentaryzacji dane obejmują dane osobowe właścicieli obiektów i powierzchnię pokrycia dachowego, a w niektórych przypadkach również rodzaj budynku (mieszkalny/gospodarczy) i stopień uszkodzenia płyt azbestowo-cementowych. Należy dodać, że powierzchnia pokryć dachowych nie była poddawana pomiarom, lecz określona szacunkowo. Można również przypuszczać, że inwentaryzacja nie uwzględniła wszystkich obiektów budowlanych w danym sołectwie.

Tabela przedstawia dane uzyskane podczas inwentaryzacji obiektów należących do osób fizycznych.

5. Źródła i sposoby finansowania

Źródłem finansowania na 2008 rok będzie Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Cedyni. Na lata 2009-2012 również przewiduje się finansowanie z GFOŚiGW w Cedyni.

Regulamin przyznawania dofinansowania ze środków GFOŚiGW w Cedyni na usuwanie wyrobów zawierających azbest

§ 1. 1. Regulamin określa zasady przyznawania dofinansowania na realizację przedsięwzięć polegających na wymianie lub likwidacji pokryć dachowych zawierających azbest na budynkach mieszkalnych i gospodarczych z terenu miasta i gminy Cedynia.

2. Dofinansowanie przysługuje osobom fizycznym, nie będącym przedsiębiorcami, oraz wspólnotom mieszkaniowym.

3. Dofinansowanie przysługuje osobom mającym tytuł prawny do nieruchomości na której znajdują się wyroby zawierające azbest w okresie od złożenia wniosku do jego realizacji.

4. Dofinansowanie przekazywane będzie w formie zwrotu części udokumentowanych kosztów realizacji zadania, o którym mowa w ust. 1., po jego zakończeniu.

§ 2. 1. Dofinansowaniem objęty jest koszt demontażu, transportu i utylizacji (tj. unieszkodliwienie poprzez składowanie na składowisku odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne) wyrobów zawierających azbest pozyskanych w trakcie wymiany pokryć dachowych, z zastrzeżeniem § 3. ust. 2.

2. Dofinansowanie nie obejmuje kosztów związanych z zakupem i montażem nowych pokryć dachowych oraz wykonaniem dokumentacji technicznej.

3. Wysokość dofinansowania dla jednego obiektu budowlanego wynosi 50% poniesionych wydatków, jednak nie więcej niż 2000 zł.

§ 3. 1. Dofinansowania udziela się pod warunkiem prowadzenia prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, zgodnie z wymogami prawa, a w szczególności spełnienia warunków określonych w rozporządzeniu Ministra

Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Do końca 2010 r. dopuszcza się możliwość udzielenia dofinansowania osobom fizycznym, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 1998 r. Nr 138, poz. 895), tj. przed 27 listopada 1998 r., samodzielnie dokonały demontażu pokryć dachowych zawierających azbest i obecnie składują te wyroby na terenie nieruchomości, do których posiadają tytuł prawny. W takim przypadku dofinansowaniem objęty jest koszt transportu i utylizacji.

3. Dofinansowanie nie obejmuje osób fizycznych o których mowa w ust. 2, które we własnym zakresie wywiozły odpady zawierające azbest, pochodzące z wymiany pokryć dachowych.

§ 4. 1. Dofinansowania udziela się po spełnieniu warunków wymienionych w § 5. z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Dofinansowania osobom, o których mowa w § 3. ust. 2 udziela się po spełnieniu warunków wymienionych w § 6.

3. Do końca 2008 r. dopuszcza się możliwość udzielenia dofinansowania osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym, które dokonały usunięcia wyrobów zawierających azbest przed dniem wejścia w życie uchwały w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Cedynia”. W takim przypadku dofinansowania udziela się po spełnieniu warunków wymienionych w § 7.

§ 5. 1. Warunkiem koniecznym ubiegania się o dofinansowanie zadania określonego w § 1. ust. 1. jest przedłożenie w Urzędzie Miejskim w Cedyni:

- 1) informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (druk zał. nr 1) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876);
- 2) kopii oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (druk zał. nr 2) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki

Spółecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649);

3) wniosku o dofinansowanie (druk zał. nr 3);

4) kserokopii aktualnego dokumentu potwierdzającego własność nieruchomości (odpis z księgi wieczystej lub akt notarialny). W przypadku nieruchomości, do której tytuł prawny posiada kilka osób, należy dołączyć zgodę współwłaścicieli;

5) mapy terenu z zaznaczeniem obiektu budowlanego będącego przedmiotem wniosku (przy składaniu wniosku pracownik Urzędu Miejskiego w Cedyni dostarcza mapę, wnioskodawca wskazuje obiekt budowlany).

2. Komisja w ciągu 15 dni, na podstawie ww. dokumentów oraz oględzin obiektu budowlanego, rozpatruje wniosek i kwalifikuje go do realizacji, powiadamiając o tym pisemnie wnioskodawcę.

3. Wnioskodawca przed przystąpieniem do wymiany pokrycia dachowego jest obowiązany do złożenia w Urzędzie Miejskim:

1) kopii potwierdzenia zgłoszenia robót budowlanych (zmiany pokryć dachu) w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Gryfinie, dokonanego na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót (druk zał. nr 4);

2) kopii umowy na wykonanie ww. prac zawartej z podmiotem spełniającym obowiązki wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007, Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).

4. Wnioskodawca jest ponadto obowiązany do przedłożenia Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, z której wynika konieczność wykonania wymiany (druk zał. nr 2).

5. Wnioskodawca jest obowiązany do powiadomienia pisemnie Urzędu Miejskiego o zakończeniu ww. prac oraz do przedłożenia w Urzędzie Miejskim:

1) informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone (druk zał. nr 5) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876);

- 2) kopii oświadczenia przedsiębiorcy usuwającego wyroby zawierające azbest o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych (zgodnie z § 8, ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, Dz. U. Nr 71, poz. 649), zawierającego dodatkowo informację o łącznej powierzchni zdemontowanych i zutylizowanych płyt azbestowo-cementowych;
- 3) kopii karty ewidencji odpadu (dokumentu potwierdzającego demontaż wyrobu tj. wytworzenie odpadu; druk zał. nr 6) oraz kopii karty przekazania odpadów (dokumentu potwierdzającego utylizację odpadu tj. przekazanie do składowania na uprawnionym składowisku; druk zał. nr 7);
- 4) oryginału rachunku (faktury VAT) za usunięcie, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest (po wykonaniu kserokopii, dokument będzie zwracany) wraz z potwierdzeniem zapłaty.

6. Komisja potwierdza na podstawie wizji w terenie wykonanie prac w zakresie określonym we wniosku.

§ 6. 1. Warunkiem koniecznym ubiegania się o dofinansowanie transportu i utylizacji odpadów zawierających azbest, jest przedłożenie w Urzędzie Miejskim w Cedyni:

- 1) informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (druk zał. nr 1);
- 2) kopii oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (druk zał. nr 2);
- 3) wniosku o dofinansowanie (druk zał. nr 3);
- 4) kserokopii aktualnego dokumentu potwierdzającego własność nieruchomości. W przypadku nieruchomości, do której tytuł prawny posiada kilka osób, należy dołączyć zgodę współwłaścicieli.

2. Komisja w ciągu 15 dni, na podstawie ww. dokumentów oraz oględzin, rozpatruje wniosek i kwalifikuje go do realizacji, powiadamiając o tym pisemnie wnioskodawcę.

3. Wnioskodawca przed przystąpieniem do usuwania odpadów zawierających azbest jest obowiązany do złożenia w Urzędzie Miejskim kopii umowy na wykonanie ww. prac zawartej z podmiotem spełniającym odpowiednie wymogi, jak w § 5. ust. 3.

4. Wnioskodawca jest ponadto obowiązany do przedłożenia Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (druk zał. nr 2).

5. Wnioskodawca jest obowiązany do powiadomienia pisemnie Urzędu Miejskiego o zakończeniu ww. prac oraz do przedłożenia w Urzędzie Miejskim:

- 1) informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone (druk zał. nr 5);
- 2) kopii oświadczenia przedsiębiorcy usuwającego wyroby zawierające azbest o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych, zawierającego dodatkowo informację o łącznej powierzchni odebranych i zutylizowanych płyt azbestowo-cementowych;
- 3) kopii karty ewidencji odpadu oraz kopii karty przekazania odpadów (druk zał. nr 6 i 7);
- 4) oryginału rachunku (faktury VAT) za transport i utylizację wyrobów zawierających azbest (po wykonaniu kserokopii, dokument będzie zwracany) wraz z potwierdzeniem zapłaty.

6. Komisja potwierdza na podstawie wizji w terenie wykonanie prac w zakresie określonym we wniosku.

§ 7. W przypadku wykonania zadania określonego w § 1. ust. 1., przed wejściem w życie uchwały w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Cedynia”, warunkiem koniecznym ubiegania się o dofinansowanie zadania jest przedłożenie w Urzędzie Miejskim w Cedyni:

- 1) wniosku o dofinansowanie (druk zał. nr 3);
- 2) kserokopii aktualnego dokumentu potwierdzającego własność nieruchomości;
- 3) informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone (druk zał. nr 4);
- 3) karty ewidencji oraz karty przekazania odpadów (druk zał. nr 6 i 7);
- 4) wystawionego przez podmiot posiadający stosowne pozwolenia oryginału rachunku (faktury VAT) za usunięcie, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest (po wykonaniu kserokopii, dokument będzie zwracany) wraz z potwierdzeniem zapłaty.

§ 8. 1. Wszystkie wymienione powyżej druki będą do pobrania w Urzędzie Miejskim (pok. 11) oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego www.bip.cedynia.pl.

2. Dokument składa się w jednym egzemplarzu. W przypadku kserokopii dokumentów wymagane jest przedłożenie do wglądu oryginału dokumentów, dla stwierdzenia zgodności kserokopii z oryginałem.

3. Wnioski niekompletne nie będą rozpatrywane.

4. Wnioski będą przyjmowane do wyczerpania środków finansowych przewidzianych z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Cedyni na dany rok budżetowy.

5. Kolejność realizacji następować będzie według daty wpływu kompletnych wniosków do Urzędu Miejskiego w Cedyni.

6. Wnioski niezrealizowane w danym roku z powodu braku środków finansowych będą mogły być dofinansowane w roku następnym.

§ 9. Burmistrz powołuje Komisję ds. rozpatrywania złożonych wniosków.

§ 10. Decyzję w sprawie dofinansowania wydaje Burmistrz Cedyni.

§ 11. Zatwierdzona przez Burmistrza Cedyni kwota dofinansowania wpłacana będzie na rachunek bankowy wskazany we wniosku o dofinansowanie, po zakończeniu zadania w terminie do 21 dni.

§ 12. W każdym roku na dofinansowanie zadań wymienionych w § 1. ust. 1 przeznacza się kwotę, której wysokość ustalona jest w Uchwale Rady Miejskiej w Cedyni w sprawie uchwalenia budżetu gminy.

6. Streszczenie

Azbest jest substancją stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska, a zatem powinien być usuwany przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności. Niniejszy „Program...”, wpisujący się „Plan gospodarki odpadami dla gminy Cedynia”, powstał w celu zdiagnozowania aktualnej sytuacji dotyczącej problematyki azbestowej w gminie Cedynia oraz udostępnienia jej mieszkańcom środków pomocowych na usuwanie pokryć dachowych zawierających azbest.

Do wyrobów azbestowych, które występują w budownictwie mieszkaniowym na terenie gminy Cedynia należą płyty azbestowo-cementowe faliste i rury azbestowo-

cementowe. Oprócz nich można spotkać wyroby cierne, izolacyjne i uszczelniające wchodzące w skład innych urządzeń i instalacji.

Azbest ma właściwości rakotwórcze, ale stanowi zagrożenie tylko w postaci wdychanego pyłu, natomiast nie udowodniono jego szkodliwości, gdy jest przyjmowany drogą pokarmową. Ponadto, płyty azbestowo-cementowe faliste w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi stwarza natomiast mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości trakcie prac remontowych.

Obowiązkiem właściciela obiektu budowlanego zawierającego azbest jest:

1) sporządzenie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest i przekazanie jej organowi nadzoru budowlanego; 2) sporządzenie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, i przekazanie jej burmistrzowi; 3) zabezpieczenie wyrobów; 4) oznakowanie wyrobów; 5) podjęcie decyzji o usunięciu wyrobów; 6) zgłoszenie zmiany pokrycia dachu do organu administracji architektoniczno-budowlanej; 7) sporządzenie informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone, i przekazanie jej burmistrzowi.

Obowiązkiem wytwórcy odpadów zawierających azbest jest: 1) uzyskanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów; 2) przeszkolenie pracowników; 3) opracowania szczegółowego planu prac; 4) posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego; 5) zgłoszenie prac organowi nadzoru budowlanego oraz okręgowemu inspektorowi pracy; 6) zlecenie badania jakości powietrza akredytowanemu laboratorium; 7) złożenia właścicielowi pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego.

Obowiązki prowadzącego działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów zawierających azbest: 1) stosowanie przepisów o przewozie towarów niebezpiecznych; 2) składowanie odpadów zawierających azbest na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Szacunkowa inwentaryzacja w gminie Cedynia obejmująca pokrycia dachowe zawierające azbest wskazuje, że średnia powierzchnia pokrycia dachowego wynosi 100 m². Łączna powierzchnia pokryć dachowych wynosi 32 000 m².

Zasady przyznawania środków pomocowych na inwestycje związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest określa szczegółowo Regulamin. Zakłada on

finansowanie zadań ze środków GFOŚiGW w Cedyni. Beneficjentami są osoby fizyczne (i wspólnoty mieszkaniowe), posiadające tytuł prawny do obiektów budowlanych na terenie gminy Cedynia. Regulamin posiada zapisy, które umożliwiają do końca 2008 roku udzielenie dofinansowania osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym, które dokonały usunięcia wyrobów zawierających azbest przed dniem wejścia w życie uchwały w sprawie przyjęcia niniejszego „Programu...”, a także do końca 20010 roku udzielenie dofinansowania osobom fizycznym, które przed 1998 r., samodzielnie dokonały demontażu pokryć dachowych zawierających azbest.

7. Załączniki

ZAŁĄCZNIK Nr 1

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce, adres
2. Właściciel/zarządca/użytkownik^{*)}:
 - a) osoba prawna - nazwa, adres
 - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾
5. Ilość (m², tony)³⁾
6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁴⁾
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:
 - a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾
 - b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji
8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

- 1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.
- 2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.
- 3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).
- 4) Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.
- 5) Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.
- 6) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

**OCENA
stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest**

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa:

.....
Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji
przemysłowej:

.....
Pomieszczenie:

Rodzaj/nazwa wyrobu ¹⁾

Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾

Grupa / Nr	Wyrób - rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I. Sposób zastosowania azbestu			
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II. Rodzaj azbestu			
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III. Struktura powierzchni wyrobu z azbestem			
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0
IV. Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem			
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
12.	Brak		0
V. Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem			
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0

VI. Wykorzystanie pomieszczenia			
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII. Usytuowanie wyrobu			
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wentylacji pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny

- Stopień pilności I**
(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie) 65 i więcej punktów
- Stopień pilności II**
(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku) powyżej 35 do 60 punktów
- Stopień pilności III**
(ponowna ocena w terminie do 5 lat) do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię Właściciel / Zarządca
.....
Adres

data

- 1) Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym - załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
- 2) Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym - § 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.
- 3) Duże uszkodzenia - widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.
- 4) Małe uszkodzenia - brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

Cedynia, dnia.....

.....

Nr ewidencyjny

**Urząd Miejski w Cedyni
Plac Wolności 1
74-520 Cedynia**

**WNIOSEK O UDZIELENIE DOFINANSOWANIA USUWANIA WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**

1. Wnioskodawca

.....

2. Adres Wnioskodawcy

Miejscowośćulica.....

Numer domu.....numer mieszkania.....

Kod pocztowyPocztą

Telefone-mail.....Faks

3. Numer rachunku bankowego

Bank.....

4. Szczegółowy opis przedsięwzięcia (numeru działki, zakres prac objętych wnioskiem,
rodzaj obiektu budowlanego)

.....

.....

5. Planowany okres realizacji przedsięwzięcia

- termin rozpoczęcia prac
- termin zakończenia prac
- ilość wyrobów azbestowych przewidywanych do demontażu i/lub
unieszkodliwienia [powierzchnia (m²), masa (Mg)].....

5. Uwagi i informacje dodatkowe

.....

.....

.....

.....

Data i podpis właściciela obiektu

Załącznik-mapa

Cedynia dnia

STAROSTA GRYFIŃSKI
Wydział Budownictwa i Architektury
Starostwa Powiatowego w Gryfinie
ul. 11 Listopada 16 D
74 – 101 Gryfino

ZGŁOSZENIE ROBÓT BUDOWLANYCH
(zmiana pokrycia dachu)

INWESTOR _____
(imię i nazwisko lub nazwa instytucji)

(miejsce zamieszkania lub siedziby)
na podstawie art. 29 ust. 2 pkt 1 i art. 30 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku – Prawo
budowlane (tekst jednolity: Dz.U. z roku 2003 Nr 207, poz. 2016, z późniejszymi
zmianami)

ZAWIADAMIAM

że w dniu _____ zostaną rozpoczęte roboty budowlane przy
budowie: zmianie pokrycia dachu

(adres inwestycji – miejscowość, ulica)

(oznaczenie działki ewidencyjnej wg ewidencji gruntów i budynków wraz z określeniem obrębu
ewidencyjnego)

Do zgłoszenia dołączam:

- 1) **oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane**,
a) w przypadku, gdy inwestorem jest **osoba prawna** – odpis z Rejestru Przedsiębiorców **Krajowego Rejestru Sądowego** określający osoby uprawnione do reprezentacji podmiotu,
- 2) opis określający rodzaj, zakres i sposób wykonywania robót budowlanych,
- 6) kopię aktualnej **mapy zasadniczej i ewidencyjnej** z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego,
- 7) upoważnienie udzielone osobie działającej w imieniu inwestora (**pełnomocnictwo**)

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późniejszymi zmianami), **wyrażam zgodę** na przetwarzanie przez **Starostę Gryfińskiego** (Wydział Budownictwa i Architektury Starostwa Powiatowego w Gryfinie przy 11 Listopada 16 D, 74 – 100 Gryfino, danych dotyczących mojej osoby w celu przeprowadzenia postępowania administracyjnego (**dotyczy osób fizycznych**).

(podpis inwestora lub osoby przez niego upoważnionej (tel.kontaktowy)

1) Niepotrzebne skreślić

POUCZENIE

Zgłoszenia należy dokonać przez terminem zamierzonego rozpoczęcia robót budowlanych.
Do wykonywania robót budowlanych można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia właściwy organ nie wniesie, w drodze decyzji, sprzeciwu i nie później niż po upływie 2 lat od określonego w zgłoszeniu terminu ich rozpoczęcia.

**INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾, KTÓRYCH
WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE**

1. Miejsce, adres
2. Właściciel/zarządca^{*)}:
 - a) osoba prawna - nazwa, adres,
 - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾
5. Ilość (m², tony)³⁾
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów
7. Planowane usunięcia wyrobów:
- a) sposób
 - b) przez kogo
 - c) termin
8. Inne istotne informacje⁴⁾

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

⁴⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

ZAŁĄCZNIK Nr 6

KARTA EWIDENCJI ODPADU ^a				Nr karty		Rok kalendarzowy				
Kod odpadu										
Rodzaj odpadu										
Procentowa zawartość PCB w odpadzie ^b										
Posiadacz odpadów ^c				Adres ^d						
Nr REGON				Telefon/faks						
Działalność w zakresie: ^e W ☐ Zb ☐ Od ☐ Un ☐										
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg] ^f	Masa przyjętych odpadów [Mg] ^f	Nr karty przekazania odpadu	Gospodarowanie odpadami						
				We własnym zakresie				Odpady przekazane innemu posiadaczowi odpadów		Imię i nazwisko osoby sporządzającej
				masa [Mg] ^g	metoda odzysku ^h	metoda unieszkodliwiania ⁱ	masa przeznaczonych do ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części [Mg] ^j	masa [Mg] ^f	nr karty przekazania odpadu	

Objaśnienia:

- ^a Nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.), oraz prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495).
- ^b Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.
- ^c Imię i nazwisko lub nazwa posiadacza odpadów. W przypadku odpadów komunalnych kartę wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- ^d Adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.
- ^e Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W - wytwarzanie odpadów, Zb - zbieranie odpadów, Od - odzysk odpadów, Un - unieszkodliwianie odpadów.
- ^f Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- ^g Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie. W przypadku prowadzącego stację demontażu podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie łącznie z masą przeznaczonych do ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- ^h Symbole R określają procesy odzysku polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów lub energii wraz z ich wykorzystaniem zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ⁱ Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ^j Podać masę przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów wycofanych z eksploatacji, przeznaczonych do ponownego użycia, powstałych na skutek przetworzenia w stacji demontażu.

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU		Nr karty ^a	Rok kalendarzowy
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad ^{b, c}	Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadu ^{b, d}	Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad ^b	
Adres ^e	Adres ^{d, e}	Adres ^e	
Telefon/faks	Telefon/faks ^d	Telefon/faks	
Nr REGON	Nr REGON ^d	Nr REGON	
Miejsce przeznaczenia odpadów ^f			
Kod odpadu	Rodzaj odpadu		
Data/miesiąc ^g	Masa przekazanych odpadów [Mg] ^h	Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{d, i}	
Potwierdzam przekazanie odpadu	Potwierdzam wykonanie usługi transportu odpadu ^d	Potwierdzam przejęcie odpadu	
data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	

Objaśnienia:

^a Numer nadawany jest przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.

^b Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu.

^c W przypadku odpadów komunalnych kartę wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

^d W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.

^e Adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.

^f Adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów.

^g W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu. Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów temu samemu posiadaczowi odpadów.

^h Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.

ⁱ Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

ZAŁĄCZNIK NR 8

Nazwa	BSC EKOPAL Spółka Jawna	Lumen Sp. z o.o.	F.U.H.P. JANTRA Sp. z o.o.	EKO-MYŚL Sp. z .o.o.
Województwo	zachodniopom.	zachodniopom.	zachodniopom.	zachodniopom.
Miejscowość	Police	Police	Przeclaw	Dalsze
Adres	ul. Piotra i Pawła 9	ul. Piotra i Pawła 9	Szczecin, ul. Księżnej Anny 11	Dalsze 36
Kod pocztowy	72-015	72-015	70-671	74-300
Gmina	Police (GWM)	Police (GWM)	Szczecin (GM)	Myślibórz (GWM)
Telefon	091 312-21-60, 091 312-21-61	091 317-23-33	091 483-11-52, 091 483-55-89	095 747-56-53
Telefon komórkowy		506-801-182	606-879-457	601-421-656
WWW	www.ekopal.com.pl		www.jantra.pl	www.ekomysl.co m.pl
E-mail	ekopal@ ekopal.com.pl	maciekn2@ op.pl	biuro@jantra.pl	eko- mysl@marsnet.pl
Zasięg terytorialny	Polska	Polska	Polska	Polska
Data obowiązywania zezwolenia na pracę z azbestem	2008	2015		2014
Data obowiązywania zezwolenia na transport odpadów zawierających azbest	2009	2015	2012	2015
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI				
Praca z azbestem	TAK	TAK	NIE	TAK
Transport odpadów zawierających azbest	TAK	TAK	TAK	TAK
Identyfikacja azbestu w wyrobach	TAK	NIE	NIE	NIE
Oznaczanie zawartości azbestu	TAK	NIE	NIE	NIE
Szkolenia w zakresie azbestu	NIE	NIE	NIE	NIE
Inne			Decyzja na wytwarzanie odpadów, decyzja na zbieranie odpadów	unieszkodliwianie azbestu

Nazwa	Zakład Ogólnobudowlany Mirosław Zieliński	Ekologia Fair Play Plewko - Grzegorzczyk	Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjno Handlowe BUDMAR - mgr inż. Marek Szlachcikowski	PORTKA Spółka z o.o.
Województwo	zachodniopom.	zachodniopom.	zachodniopom.	zachodniopom.
Miejscowość	Trzebiatów	Dębno	Koszalin	Kołobrzeg
Adres	ul. Strumykowa 6/3	ul. Mickiewicza 2	ul. Na Skarpie 17	ul. VI Dywizji Piechoty 60
Kod pocztowy	72-320	74-400	75-343	78-100
Gmina	Trzebiatów (GWM)	Dębno (GW)	Koszalin (GM)	Kołobrzeg (GM)
Telefon	091 387-35-91	095 760-29-38	094 340-01-00 do 02	094 351-00-95
Telefon komórkowy	608-310-973	501-522-655	693-540-233	607-460-260
WWW		www.ekofairplay.pl		
E-mail	zielinski_miroslaw@onet.eu	ekofairplay@op.pl	mkrajczynski@budmar.biz.pl lub biuro@budmar.biz.pl	portka@onet.pl
Zasięg terytorialny	Powiat gryficki	zachodniopom., pomorskie, lubuskie	Zachodniopom., część pomorskiego	Polska
Data obowiązywania zezwolenia na pracę z azbestem	2016-04-30	2015	04-2014	
Data obowiązywania zezwolenia na transport odpadów zawierających azbest	2016-04-30	2015	04-2014	2013
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI				
Praca z azbestem	TAK	TAK	TAK	NIE
Transport odpadów zawierających azbest	TAK	TAK	TAK	TAK
Identyfikacja azbestu w wyrobach	NIE	NIE	TAK	NIE
Oznaczanie zawartości azbestu	NIE	NIE	NIE	NIE
Szkolenia w zakresie azbestu	NIE	NIE	NIE	NIE
Inne				

ZAŁĄCZNIK NR 9

Wykaz podstawowych aktów prawnych dotyczących azbestu obowiązujących w Polsce.

I. Ustawy:

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 72)
4. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 11, poz. 84 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz 251 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm)

II. Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206)
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. z 2006 r. Nr 30, poz. 213)
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1439)
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. z 2002 r. Nr 191, poz. 1595)

5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2003 r. Nr 1, poz. 12)
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 236, poz. 1986)
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2003 r. Nr 120, poz. 1126)
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1876)
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71 poz. 649)
10. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. z 2005 r. Nr 186, poz. 1553 z późn. zm.)
11. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824)